

Implementeren met impact 2025

Datum geplaatst: 20 januari 2026
Deadline: 17 maart 2026, **14.00 uur**
Plaats: Den Haag

Inhoud

1.	Samenvatting.....	1
	Wie	1
	Waarvoor	1
	Wat	1
	Wanneer	1
2.	Doel subsidieoproep.....	1
	Het programma Voor elkaar! 2024 - 2028.....	1
	Wat verstaan we onder een beperking?	2
	Leeswijzer	2
	Programmadoelen	2
	Doel van de subsidieoproep.....	2
	Subsidieproces in 2 stappen	2
	Uitgangspunten	3
3.	Voorwaarden en verplichtingen	3
	Voorwaarden: de impactversnellers van een project	4
	3.1 Wie kan aanvragen?.....	4
	3.2 Wie kan niet aanvragen?.....	4
	3.3 Staatsteun voorkomen.....	5
	3.3.1 De-minimisverordening	5
	3.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?.....	5
	3.5 Wat kan aangevraagd worden?.....	5
	3.6 Voorwaarden	5
	3.7 Samenwerking en bijdrage van derden	8
4.	Beoordeling	8
	4.1 Beoordelingsprocedure	8
	4.2 Relevantiecriteria	9
	4.3 Kwaliteitscriteria.....	10
5.	Prioriteitstelling en tijdspad.....	10
	5.1 Prioritering	10
	5.2 Tijdspad	11
6.	Indienen	11
	6.1 Indiening via Mijn ZonMw	11
	6.2 INVOLV.....	11
	6.3 Tips	11

6.4	Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	12
6.5	Inhoudelijke vragen	12
6.6	Technische vragen	12
6.7	Downloads en links	12
7.	Bijlagen	12
	Bijlage A: Leeswijzer	13
	Bijlage B: Waar kunt u geen subsidie voor aanvragen?	15
	Bijlage C: Staatssteun – de-minimisverordening.....	16

1. Samenvatting

Wie

Deze subsidie is bedoeld voor Nederlandse patiëntenorganisaties, die zich inzetten voor mensen met een beperking, chronische ziekte of psychische kwetsbaarheid en hun naasten. Projecten moeten worden uitgevoerd in samenwerking met ervaringsdeskundigen.

Waarvoor

Deze subsidieoproep is bedoeld voor de implementatie van bestaande interventies die bijdragen aan beter lotgenotencontact, informatievoorziening of belangenbehartiging voor mensen met een beperking. Het doel van deze subsidieoproep is het beter benutten van bestaande interventies waardoor de impact ervan wordt vergroot. Het uiteindelijke programmadoel is dat patiëntenorganisaties een stevigere positie in kunnen nemen en dat iedereen met een beperking op alle vlakken - volwaardig en zonder belemmeringen - mee kan doen in de samenleving.

Wat

Aanvragers kunnen maximaal € 95.000,- aanvragen voor de implementatie van een bestaande interventie. Projecten mogen maximaal 24 maanden duren.

Deze subsidieoproep gaat over de uitgewerkte subsidieaanvraag en betreft het vervolg op een projectidee. Heeft u geen projectidee ingediend dan kunt u geen uitgewerkte subsidieaanvraag indienen.

Wanneer

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	17 maart 2026, 14:00 uur
Ontvankelijkheid*	17 tot en met 23 maart 2026
Ontvangst commentaar referenten**	23 april 2026
Deadline indienen wederhoor	7 mei 2026, 14:00 uur
Besluit	17 juli 2026
Uiterlijke startdatum	1 september 2026

* Zorg ervoor dat u tussen 17 en 23 maart goed bereikbaar bent via mail. In deze periode controleert ZonMw namelijk of uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden uit de subsidieoproep. Gaat het om herstelbare voorwaarden, zoals een vergeten document, dan ontvangt u een e-mail en krijgt u 48 uur de tijd om de aanvraag volledig te maken.

** Tussen 23 april en 7 mei 2026 moet u beschikbaar zijn voor het schrijven van het wederhoor.

2. Doel subsidieoproep

Het programma Voor elkaar! 2024 - 2028

Patiëntenorganisaties spelen een belangrijke rol bij het ondersteunen van mensen met een beperking en hun naasten bij het leven met een aandoening. Ze zorgen voor betrouwbare informatie over een ziekte of beperking, komen op voor de belangen van patiënten en organiseren lotgenotencontact. Ook denken ze mee over veranderingen in beleid en in de praktijk, zodat deze beter aansluiten bij de behoeften van mensen.

Het is belangrijk dat patiëntenorganisaties deze rol in de toekomst goed kunnen blijven vervullen. ZonMw wil patiëntenorganisaties ondersteunen bij het inspelen op de uitdagingen van de toekomst.

Daarom financieren we met het programma Voor elkaar! 2024 - 2028 projecten die bijdragen aan het versterken en vernieuwen van activiteiten op het gebied van informatievoorziening, belangenbehartiging en lotgenotencontact.

Wat verstaan we onder een beperking?

Onder 'mensen met een beperking' verstaan wij iedereen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking, een chronische aandoening, een psychische kwetsbaarheid of een combinatie hiervan. Voor de leesbaarheid gebruiken we in deze tekst voor al deze groepen de term 'mensen met een beperking'.

Leeswijzer

In deze oproeptekst gebruiken we ook andere termen die om meer uitleg vragen. Bijvoorbeeld omdat 1 woord de lading niet dekt. In [bijlage A](#) is een leeswijzer te vinden. Hierin leggen we uit wat we onder bepaalde termen verstaan.

Programmadoelen

De doelen van het programma Voor elkaar! 2024 - 2028 zijn:

1. Het stimuleren van innovatie bij patiëntenorganisaties;
2. Het financieren van elementen die bijdragen aan succesvolle digitale patiëntenplatformen;
3. Patiëntenorganisaties van elkaar laten leren;
4. Het stimuleren van onderlinge samenwerking;
5. Het stimuleren van daadwerkelijk gebruik van resultaten.

Om deze doelen te behalen werken we binnen het programma met 4 programmalijnen.

1. Digitale platformen;
2. De patiëntenbeweging van de toekomst;
3. Doorontwikkeling en implementatie;
4. Leren van elkaar.

Deze subsidieoproep maakt onderdeel uit van programmalijn 3: doorontwikkeling en implementatie.

Doel van de subsidieoproep

De afgelopen jaren zijn veel [interventies](#) ontwikkeld voor en door mensen met een beperking en hun naasten, maar ook door andere belanghebbende partijen. Denk bijvoorbeeld aan een training of *e-learning*, handboek, richtlijn, *toolkit* of app. Een deel van deze interventies wordt nog niet voldoende of op de juiste manier gebruikt in de praktijk. Ook zijn er succesvolle interventies die ook voor andere doelgroepen gebruikt zouden kunnen worden. Voor een uitgebreidere definitie van interventie verwijzen we naar [bijlage A](#).

Met deze subsidieoproep willen we de implementatie stimuleren van bestaande interventies die bijdragen aan beter lotgenotencontact, informatievoorziening en belangenbehartiging. Dit zorgt er indirect voor dat het leven en de positie van mensen met een beperking en hun naasten verbetert. Ook draagt deze subsidieoproep bij aan het toekomstbestendiger maken van de patiëntenbeweging. Dit omdat we hen aansporen om gebruik te maken van interventies die werken, onderling kennis uit te wisselen, samen te werken met anderen om hun doel te bereiken, in te spelen op nieuwe ontwikkelingen (zoals digitalisering) en de behoefte van hun doelgroep goed te peilen.

Subsidieproces in 2 stappen

De subsidieronde 'Implementeren met impact 2025' is opgebouwd uit 2 fasen:

1. Een oproep voor een projectidee;
2. Een oproep voor een uitgewerkte subsidieaanvraag.

Deze subsidieoproep gaat over de uitgewerkte subsidieaanvraag. Heeft u geen projectidee ingediend dan kunt u geen uitgewerkte subsidieaanvraag indienen.

Uitgangspunten

Binnen het programma is er een aantal uitgangspunten die we belangrijk vinden. Deze uitgangspunten gelden ook voor deze subsidieoproep. Onderstaand lichten we de punten kort toe. We vragen aanvragers om hier rekening mee te houden bij het opstellen subsidieaanvraag.

1. Een brede benadering van gezondheid

In het Integraal Zorgakkoord (IZA) is positieve gezondheid – of een ‘brede benadering van gezondheid’ – een belangrijk uitgangspunt. Dat geldt ook voor dit programma. Bij een brede benadering van gezondheid ligt het accent niet op de ziekte of beperking, maar op de mensen zelf, hun veerkracht en wat hun leven betekenis geeft. Op deze manier krijgt iemand eigen regie.

2. Wetgeving en VN-verdrag

In zowel de Wet op gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte, de Grondwet als in het [VN-verdrag Handicap](#) staat dat mensen met een beperking volwaardig mee moeten kunnen doen. Het gaat hier niet alleen over zorg en ondersteuning, maar ook over allerlei andere dingen waar je in je leven mee te maken krijgt. Denk bijvoorbeeld aan werk, onderwijs, vervoer, cultuur, sport en andere vrijetijdsbesteding.

3. Impact en bereik

Binnen het programma Voor elkaar! 2024-2028 spelen de begrippen ‘impact’ en ‘bereik’ een belangrijke rol. Met impact bedoelen we dat projecten die we financieren aantoonbaar het verschil maken voor de doelgroep en een positieve verandering in gang zet. Bereik gaat over hoe groot de doelgroep is die je bereikt met een project of interventie.

Om impact te kunnen bereiken is het belangrijk dat er aantoonbaar behoefte bestaat aan het resultaat dat een project gaat opleveren. Die behoefte kan bij een doelgroep met 1 bepaalde aandoening zijn, maar er zijn ook projecten die voor meerdere groepen interessant zijn. Om het bereik zo groot mogelijk te maken is het in deze subsidieoproep een eis dat er samengewerkt wordt met (andere) ervaringsdeskundigen en andere relevante partijen, zoals bijvoorbeeld, Gemeente, Zorgaanbieders, zorginstellingen en zorgprofessionals.

3. Voorwaarden en verplichtingen

Bij het aanvragen van subsidie bij ZonMw zijn er rechten, voorwaarden en verplichtingen om rekening mee te houden. Deze volgen uit de [Algemene wet bestuursrecht \(Awb\)](#). Titel 4.2 van de Awb bevat specifieke bepalingen die van toepassing zijn op subsidies van ZonMw. Daarnaast zijn de [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#) van toepassing.

Voorwaarden: de impactversnellers van een project

Uit onderzoek blijkt dat de kans op een succesvol project met toepasbare resultaten groter is als rekening wordt gehouden met een aantal succesfactoren. Deze factoren noemen we de 'productieve interacties'. Daarom vragen we projectleiders om in hun aanvraag ook aan te geven hoe zij (willen) inspelen op de volgende 4 onderdelen:

- Samenwerking met relevante stakeholders (wie gaan er van de resultaten gebruik maken? Zijn deze mensen betrokken bij het project?);
- Cofinanciering om de betrokkenheid en medewerking van belanghebbenden te versterken (willen de mensen of partijen die belang hebben bij de toepassing van resultaten meebetalen of aan een project meewerken?);
- Oplevering van bruikbare kennisproducten (is de vorm van de resultaten passend voor de praktijk?);
- Gerichte verspreidings- en implementatieactiviteiten (wat zijn barrières en versnellers voor toepassing in de praktijk en hoe speel je hier op in?).

Meer weten over implementatie en impactversnellers? Ga dan naar de [website van ZonMw](#).

3.1 Wie kan aanvragen?

U kunt een aanvraag indienen wanneer u in de projectideefase van deze subsidieoproep een aanvraag heeft ingediend en een advies over deze aanvraag heeft ontvangen. Daarnaast blijven de onderstaande randvoorwaarden van toepassing.

In het Koninkrijk der Nederlanden gevestigde publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen kunnen subsidie aanvragen bij ZonMw. Deze specifieke subsidieoproep is bedoeld voor patiëntenorganisaties die gevestigd zijn in het Koninkrijk. *Let op: niet alle eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk kunnen aanvragen. Zie voor meer informatie [paragraaf 3.2](#).*

Met deze subsidie financieren we projecten van organisaties voor én door mensen met een beperking, chronische ziekte of psychische kwetsbaarheid en hun naasten. Een patiëntenorganisatie mag als hoofdaanvrager maximaal 1 subsidieaanvraag binnen deze ronde indienen.

De aanvrager en projectleider moeten altijd een dienstverband hebben bij de organisatie van de bestuurlijk verantwoordelijke. Wanneer dit niet het geval is, moet hiervoor een samenwerkingsovereenkomst worden afgesloten. Deze overeenkomst moet u bij de uitgewerkte aanvraag aanleveren.

3.2 Wie kan niet aanvragen?

MIND, Ieder(in) & Patiëntenfederatie Nederland komen niet in aanmerking voor deze subsidie. Ook zorgprofessionals of zorginstellingen kunnen geen subsidie aanvraag indienen. Deze partijen kunnen wel als samenwerkingspartner deelnemen aan een project, maar mogen geen hoofdaanvrager of projectleider zijn. Zie voor alle partijen die geen aanvraag kunnen doen [bijlage B](#).

Niet alle eilanden van het Caribisch deel van het Koninkrijk kunnen op dit moment subsidie aanvragen binnen de ZonMw-programma's. De Cariben bestaan uit de BES-eilanden en CAS-eilanden. De BES-eilanden – Bonaire, Sint Eustatius en Saba – zijn bijzondere gemeenten van Nederland en aanvragers die hier gevestigd zijn kunnen een subsidieaanvraag voor gezondheidsonderzoek indienen bij ZonMw. Uiteraard moeten zij ook voldoen aan de andere subsidievoorwaarden. Voor de CAS-eilanden – Aruba, Curaçao en Sint Maarten – geldt dat niet. In onze subsidievoorwaarden is namelijk opgenomen dat 'alleen in Nederland gevestigde publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen' een aanvraag mogen indienen. Juridisch gezien komen de CAS-eilanden dan ook niet in aanmerking voor subsidie vanuit ZonMw.

3.3 Staatsteun voorkomen

ZonMw verstrekt geen subsidie als dit leidt of kan leiden tot het verlenen van onrechtmatige staatssteun¹ of als daardoor niet aan de algemene subsidiebepalingen van ZonMw of voorwaarden van de subsidieoproep kan worden voldaan. Voor deze subsidieronde geldt daarom de volgende staatssteunmaatregel:

3.3.1 De-minimisverordening

Wanneer ondernemingen² binnen deze subsidieronde aanspraak maken op subsidie, verstrekt ZonMw de subsidie onder de de-minimisverordening³. Dat betekent dat er specifieke financieringsvoorwaarden en regels voor de begroting zijn. Daarnaast bent u verplicht om over bepaalde gegevens te verklaren. In [bijlage C: staatsteun – de-minimisverordening](#) vindt u meer informatie over de de-minimisverordening en de vereisten van de de-minimisverordening waaraan moet worden voldaan.

3.4 Welk bedrag kunt u aanvragen?

In deze subsidieronde kunnen subsidieaanvragers maximaal € 95.000,- aanvragen voor een looptijd van maximaal 24 maanden. Het totale beschikbare subsidiebudget in deze subsidieronde bedraagt € 1.500.000,-.

3.5 Wat kan aangevraagd worden?

Er kan subsidie aangevraagd worden voor implementatieprojecten. In het project gaat u een afgeronde interventie verder in de praktijk brengen. Het soort interventie sluit aan bij de behoefte/vraagstuk waar u voor aan de slag gaat.

Interventies die geschikt zijn voor implementatie zijn onder andere:

- Interventies die ontwikkeld zijn binnen het [programma Voor elkaar!](#)
- Interventies die ontwikkeld zijn binnen andere programma's van ZonMw.
- Interventies opgenomen in de [Kennissbank](#) van INVOLV.
- Interventies van de [Patiëntenfederatie](#).
- Interventies van [Zorg voor Beter](#).
- Interventies van andere patiëntenorganisaties.

In [bijlage A](#) leest u wat we verstaan onder een interventie. Er zijn ook zaken waarvoor u geen budget aan kunt vragen. In [bijlage B](#) leest u welke initiatieven niet in aanmerking komen voor subsidie binnen de ronde 'Implementeren met impact 2025'.

3.6 Voorwaarden

U kunt een aanvraag indienen wanneer u in de projectideefase van deze subsidieoproep een aanvraag heeft ingediend en een advies over deze aanvraag heeft ontvangen. Daarnaast blijven de onderstaande randvoorwaarden van toepassing.

Voorwaarden om de aanvraag in behandeling te kunnen nemen

Een subsidieaanvraag moet aan onderstaande voorwaarden voldoen om in behandeling te kunnen worden genomen:

- De aanvraag is in het Nederlands geschreven.
- Het bedrag dat wordt aangevraagd is niet hoger dan € 95.000,-
- Het project heeft een maximale looptijd van 24 maanden.
- De startdatum ligt tussen 18 juli 2026 en voor 1 september 2026
- Er is sprake van cofinanciering van tenminste 1 externe partij. Deze cofinanciering mag in de vorm van geld (*in cash*) of personeel (*in kind*) zijn. **Iedere** samenwerkingspartner moet een samenwerkingsovereenkomst invullen en ondertekenen. Om de schijn van

¹ Artikel 107 VWEU.

² Een onderneming in de zin van het EU staatssteunrecht betreft elke eenheid die een economische activiteit uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering.

³ Verordening (EU) Nr. 1407/2013 van de Commissie van 18 december 2013 betreffende de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de de-minimissteun.

belangenverstrengeling te voorkomen kunt u niet samenwerken met familieleden of een andere organisatie waar u zelf werkzaam bent, lid van bent of enig belang bij heeft.

- Er is gebruik gemaakt van de verplichte templates. Het gaat om templates voor de volgende documenten:
 - [Samenwerkingsovereenkomst](#).
 - [De-minimisverklaring](#).
 - [Implementatieplan](#).
- De verplichte bijlages zijn toegevoegd (samenwerkingsovereenkomst, de-minimisverklaring, implementatieplan, uittreksel KvK en eventueel de interventie en eventuele resultaten behoeftepeiling). *Let op: andere bijlagen worden niet meegenomen in de beoordeling.*
- De aanvraag richt zich op de implementatie van een interventie die aantoonbaar bestaat en afgerond is. *Let op: als de interventie voortkomt uit een ZonMw-project moet het project helemaal zijn afgerond. Dat betekent dat de projectleider een goedkeuring op het inhoudelijk eindverslag heeft ontvangen.*
- De doelgroep zelf (en ervaringsdeskundigen) en uw samenwerkingspartners zijn vertegenwoordigd in het projectteam (zie sectie 2 van het aanvraagformulier). Het projectteam mag daarom niet alleen bestaan uit mensen van het bureau (aanvrager, projectleider en bestuurlijk verantwoordelijke).
- U ontvangt geen subsidie uit stroom 2 van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) voor hetzelfde project.

LET OP: Zorg ervoor dat u tussen 17 en 23 maart goed bereikbaar bent via mail. In deze periode controleert ZonMw of uw aanvraag voldoet aan de gestelde voorwaarden uit de subsidieoproep. Zijn er herstelbare voorwaarden, dan ontvangt u een e-mail en krijgt u 48 uur de tijd om uw aanvraag compleet te maken.

Voorwaarden waar de hoofdaanvrager aan moet voldoen

- De hoofdaanvrager heeft een dienstverband bij de organisatie die als bestuurlijk verantwoordelijke geldt. *Let op: als dit niet het geval is, moet hiervoor een samenwerkingsovereenkomst worden afgesloten. Deze stuurt u pas mee met de uitgewerkte aanvraag.*
- De aanvragende organisatie is een [patiëntenorganisatie](#).
- De aanvragende organisatie heeft als hoofdaanvrager geen andere aanvragen ingediend binnen deze subsidieronde.
- De aanvragende organisatie heeft niet eerder financiering van ZonMw ontvangen uit eerdere implementatierondes voor het implementeren van dezelfde interventie bij dezelfde doelgroep.
- De hoofdaanvrager heeft geen subsidie ontvangen in de subsidieronde 'Implementeren met impact 2024'. Met deze voorwaarden willen wij voorkomen dat aanvragers uiteindelijk niet genoeg tijd hebben om een project goed af te ronden omdat ze meerdere projecten tegelijkertijd hebben lopen.
- De namen van u en uw projectgroepleden/mede-aanvragers mogen niet voorkomen op een andere aanvraag die in deze ronde wordt ingediend. Dat wil zeggen dat u als aanvrager/projectleider/projectgroeplid maar op 1 aanvraag mag voorkomen.
- U mag niet meerdere projecten indienen met dezelfde interventie en dezelfde doelgroep. Ook niet met een andere doelgroep of bij een andere organisatie.

LET OP: Voldoet u niet aan 1 of meerdere van de hierboven genoemde voorwaarden dan neemt ZonMw uw aanvraag niet in behandeling.

Documenten die verplicht zijn bij deze subsidieaanvraag

- [Samenwerkingsovereenkomst\(en\)](#). Heeft u meerdere overeenkomsten, dan vragen we u om deze zelf samen te voegen en als 1 PDF te uploaden bij uw aanvraag.
- Het ingevulde format [Implementatieplan UA](#). U bent verplicht om het ZonMw-format te gebruiken bij deze subsidieoproep.
- Uittreksel Kamer van Koophandel, niet ouder dan 3 maanden.
- [De-minimisverklaring](#).
- [De vindplaats van de interventie](#). Dit mag een link of bijlage zijn. Let op: het is de verantwoordelijkheid van de aanvrager om na te gaan of de interventie vrij is van rechten.

Andere documenten die toegestaan zijn bij deze subsidieaanvraag

- Eventuele resultaten behoeftepeiling.

LET OP: Andere bijlagen dan hierboven genoemd zullen niet worden meegenomen in de beoordeling van uw aanvraag. Dit geldt ook voor bijlagen die per mail worden toegezonden.

Voorwaarden om voor subsidie in aanmerking te komen

Als een aanvraag voldoet aan de voorwaarden neemt ZonMw deze in behandeling. Bij de beoordeling kijkt de programmacommissie of voldaan wordt aan de volgende voorwaarden:

- Het verplichte format '[Implementatieplan UA](#)' is volledig en duidelijk.
- De interventie moet aantoonbaar bijdragen aan het verbeteren of vernieuwen van minstens 1 van de 3 kerntaken van patiëntenorganisaties: informatievoorziening, belangenbehartiging en lotgenotencontact.
- In de uitvoering van het project wordt samengewerkt met ten minste 1 andere organisatie. Denk bijvoorbeeld aan een andere patiëntenorganisatie, een gemeente, buurtcentrum of zorginstelling. Van elke samenwerkingspartner is er een volledige en ondertekende [samenwerkingsovereenkomst](#).
- Het project wordt aantoonbaar voor én door de doelgroep uitgevoerd. De doelgroep zelf (en ervaringsdeskundigen) is in alle fasen van het project betrokken en vertegenwoordigt in het projectteam.
- De partners in het project dragen met cofinanciering bij aan de uitvoering van het project. Onder cofinanciering verstaan we een bijdrage in geld of een bijdrage in middelen of uren. U dient deze op te nemen in de begroting.
- Samenwerkingspartners zijn vertegenwoordigd in het projectteam.
- U kunt niet meerdere aanvragen indienen die qua inhoud vrijwel exact hetzelfde zijn en waarbij alleen de aandoening en aanvrager verschillen. Dit zijn projecten waarvan wij verwachten dat ze samenwerken en 1 aanvraag indienen.
- Bij het schrijven van uw projectidee heeft u rekening gehouden met het reserveren van 5% van het projectbudget voor communicatie en implementatie. Deze post staat duidelijk opgenomen in de begroting voor uw aanvraag.

Daarnaast beoordeelt de programmacommissie alle binnengekomen aanvragen op relevantie en kwaliteit (zie paragraaf 4.2 en 4.3).

Deelname aan leernetwerk

Alle uiteindelijk gehonoreerde projecten binnen deze subsidieoproep worden onderdeel van een leernetwerk van INVOLV. Dit is een netwerk van projectleiders die meerdere keren bij elkaar komen. Tijdens de bijeenkomsten die INVOLV organiseert, leert u andere organisaties kennen en kunt u kennis, ideeën en ervaring uitwisselen. Van en met elkaar leren blijkt enorm waardevol en kan uw project(resultaat) ondersteunen.

Als uw project gehonoreerd wordt, is het verplicht om, gedurende de looptijd van uw project, deel te nemen aan het leernetwerk. In het projectidee heeft u rekening gehouden dat u in de begroting budget (voor bijvoorbeeld uren en reiskosten) reserveert voor 3 tot 4 bijeenkomsten aan het leernetwerk. In deze uitgewerkte aanvraag is deze reservering opgenomen in de begroting.

3.7 Samenwerking en bijdrage van derden

De implementatie van interventies kan alleen slagen wanneer daar breed draagvlak voor is onder de mensen die de interventie moeten gaan gebruiken. Daarom is samenwerking met andere partijen vereist in deze oproep.

Samenwerkingsvormen

Er zijn verschillende manieren om de samenwerking binnen een project vast te leggen. Bijvoorbeeld met een intentieverklaring, samenwerkingsovereenkomst of sponsorovereenkomst. Op de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#) is meer over deze verschillende samenwerkingsvormen te vinden.

Let op: Bij de uitgewerkte aanvraag is een samenwerkingsovereenkomst verplicht.

Uit uw aanvraag moet duidelijk worden:

- Met welke partijen samengewerkt wordt en op welke manier deze bijdragen aan het project.
- Dat de samenwerkende partijen onderdeel zijn van het projectteam en wat de expertise is.
- Op welke manier de partijen waarmee u samen wil werken gaan bijdragen aan het project. Dit mag met geld (in cash) of mankracht (in kind) zijn.
- Welke partijen worden ingehuurd of voor welke activiteiten wordt voorzien dat deze door externen zullen worden uitgevoerd. Zie voor meer informatie en de voorwaarden voor inhuur/opdracht de [ZonMw-webpagina Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#).

Let op: u kunt geen samenwerking aangaan met een andere organisatie waar u zelf werkzaam bent, lid van bent of enig belang bij heeft. U kunt ook niet samenwerken met uw (levens)partner of een familielid.

Samenwerkingsovereenkomst(en) bij uitgewerkte aanvraag

Omdat ZonMw wil weten welke partijen willen bijdragen aan een project, vragen we u om iedere partij een [samenwerkingsovereenkomst](#) te laten opstellen en ondertekenen. Deze overeenkomst is een uitwerking van de intentieverklaring. Een samenwerkingsovereenkomst is juridisch bindend. Heeft u meerdere samenwerkingsovereenkomsten, dan vragen we u om deze zelf samen te voegen en als 1 PDF te uploaden bij uw aanvraag.

4. Beoordeling

4.1 Beoordelingsprocedure

Zodra een subsidieronde gesloten is wordt het beoordelingsproces in gang gezet. Dit proces bestaat uit een aantal vaste stappen. In de infographic '[in 10 stappen subsidie aanvragen](#)' staat de procedure stap voor stap uitgelegd. Ook vindt u meer informatie in de [procedurebrochure aanvragers](#).

De subsidieronde 'Implementeren met impact 2025' is opgebouwd uit 2 fasen:

1. Een oproep voor een projectidee;
2. Een oproep voor een uitgewerkte subsidieaanvraag.

De uitgewerkte aanvraagfase bestaat uit de volgende stappen:

U kunt alleen een aanvraag indienen wanneer u in de projectideefase van deze subsidieoproep een aanvraag heeft ingediend en een advies over deze aanvraag heeft ontvangen.

1. Uitgewerkte aanvraag indienen

Vanaf 20 januari 2026 is het mogelijk om een uitgewerkte aanvraag in te dienen. De deadline voor het indienen van een uitgewerkte aanvraag is 17 maart 2026, 14:00 uur. U dient voor de deadline van de oproep een uitgewerkte aanvraag in. In deze uitgewerkte aanvraag geeft u een uitgebreide beschrijving van uw project, zodat het referentenpanel de relevantie ervan voor de doelgroep kan beoordelen. U dient uw uitgewerkte aanvraag in via Mijn ZonMw. Let op: als u geen projectidee heeft ingediend, is het niet mogelijk om een uitgewerkte subsidieaanvraag in te dienen.

2. Ontvangstcheck

Na de deadline controleert ZonMw of uw aanvraag compleet is en voldoet aan de randvoorwaarden om de aanvraag in behandeling te nemen ([zie 3.6](#)). Voldoet u hier niet aan, dan zal uw aanvraag niet worden behandeld. U ontvangt hier een besluitbrief over. Als uw subsidieaanvraag niet volledig is, krijgt u een bericht van ZonMw met het verzoek om aanvullende informatie aan te leveren. Hier krijgt u maximaal 48 uur de tijd voor. Voor deze oproep vragen we u om tussen 17 en 23 maart 2026 tijd vrij te houden om uw aanvraag aan te vullen als dat nodig is.

3. Beoordeling door referentenpanel

De uitgewerkte aanvraag wordt eerst beoordeeld door een referentenpanel bestaande uit ervaringsdeskundigen. Zij hebben de expertise op het gebied van ervaringsdeskundigheid en patiëntenorganisaties. Het referentenpanel beoordeelt de relevantie van de aanvraag. Als aanvrager krijgt u de kans een reactie te geven op het oordeel van de referenten. Deze schriftelijke reactie heet het wederhoor.

4. Wederhoor

Na de beoordeling van het referentenpanel ontvangt u de beoordeling van het referentenpanel en heeft u de mogelijkheid om hierop te reageren. Dit heet het wederhoor. U krijgt hier 2 weken de tijd voor. Het wederhoor dient u in via Mijn ZonMw. Voor deze oproep vragen we u om tussen 23 april en 7 mei 2026 tijd vrij te houden voor het schrijven en indienen van het wederhoor.

5. Beoordeling door programmacommissie

De programmacommissie geeft een eindoordeel over de relevantie en kwaliteit. De relevantie beoordeelt de commissie zelf. Zij doet dit op basis van de uitgewerkte aanvraag, de beoordelingen van de referenten en het wederhoor.

De relevantie wordt beoordeeld op basis van de criteria uit de oproep. Bij het beoordelen van de relevantie wordt ook gekeken naar de beoordeling tijdens de projectideefase; de beoordeling moet consequent zijn.

Het kwaliteitsoordeel wordt vastgesteld op basis van het wederhoor. De commissie mag (gemotiveerd) afwijken van het oordeel van de referenten, maar het oordeel moet wel in overeenstemming zijn met de geldende criteria.

6. Besluit

Na de beoordeling van de programmacommissie ontvangt u bericht over het genomen besluit (beschikking).

4.2 Relevantiecriteria

De leden van de programmacommissie van ZonMw beoordelen de binnengekomen aanvragen op relevantie (R) en globaal op kwaliteit (K). Dit doen ze aan de hand van onderstaande punten:

- **Relevantie**
Beschrijf duidelijk en concreet de relevantie van uw project voor het programma en de subsidieoproep.
- **Probleem en doelstelling**
Beschrijf concreet wat u precies met het implementatieproject wilt bereiken en wat het aan concrete resultaten oplevert.
- **Interventie**
Beschrijf duidelijk en concreet welke interventie u in de praktijk wil verspreiden en/of implementeren. Voeg een verwijzing naar de interventie toe. Dit mag een link of een bijlage bij de aanvraag zijn. Geef duidelijk aan waaruit blijkt dat er behoefte aan de interventie is vanuit uw doelgroep en waarom de gekozen interventie aansluit bij de behoefte van uw doelgroep. Is er een behoeftepeiling gedaan en zijn de resultaten hiervan beschikbaar, voeg deze dan toe als bijlage.
- **Participatie van de doelgroep/eindgebruiker**
Beschrijf concreet hoe u belanghebbenden, de einddoelgroep of eindgebruiker die beschikt over ervaringsdeskundigheid betreft bij het project. Ervaringsdeskundigheid moet vertegenwoordigd zijn in het projectteam.

- **Diversiteit**
Geef aan, waar relevant, welke stappen u neemt om in uw project rekening te houden met diversiteit en verschillen binnen uw doelgroep op het gebied van sekse en gender, leeftijd, sociaaleconomische situatie, opleidingsniveau, migratie- en culturele achtergrond, seksuele diversiteit en beperkte digitale vaardigheden.
- **Expertise en ervaring**
Benoem de rollen, taken, expertise en verantwoordelijkheden in de projectgroep en beschrijf met wie buiten de projectgroep (stakeholders) wordt samengewerkt.
- **Kennisoverdracht, implementatie en bestendinging**
Benoem de relevante groepen die belang hebben bij de mogelijke uitkomsten van het project. Beschrijf welke doelen u zou willen stellen bij het overdragen van kennis die uit uw project voortkomt of bij het stimuleren van het gebruik van uw resultaten door de genoemde doelgroepen.

4.3 Kwaliteitscriteria

- **Uittreksel Kamer van Koophandel**
U bent verplicht om een uittreksel van de Kamer van Koophandel van de bestuurlijk verantwoordelijke organisatie toe te voegen.
- **Plan van aanpak**
Geef aan hoe u het project wil uitvoeren. Voor het beantwoorden van deze vraag moet u het [format Implementatieplan Uitgewerkte aanvraag](#) gebruiken.
- **Haalbaarheid**
Leg duidelijk uit waarom de planning uit het implementatieplan realistisch en haalbaar is. Beschrijf de kansen, maar ook zeker de belemmeringen bij de uitvoering van het project. En hoe u verwacht om te gaan met deze kansen en belemmeringen.
- **Begroting**
Geef aan welke bedrag u wil aanvragen. Zorg dat uw aanvraag realistisch is ten opzichte van de begroting. U bent verplicht om gebruik te maken van het ZonMw format 'Begroting Overige instellingen'. LET OP: aanvragers die geen gebruik maken van dit format worden niet ontvankelijk verklaard. Dit betekent dat uw aanvraag niet wordt meegenomen in het beoordelingsproces en dus wordt afgewezen.

Meer informatie over deze criteria vindt u in de [procedurebrochure](#).

5. Prioriteitstelling en tijdspad

5.1 Prioritering

Bij de beoordeling van aanvragen maakt de programmacommissie een rangschikking van alle aanvragen. Deze prioritering vindt plaats op basis van de scores op relevantie en kwaliteit. Als het aantal positief beoordeelde projecten groter is dan het beschikbare budget, wordt de prioritering gebruikt om te bepalen welke projecten in aanmerking komen voor honorering. Projecten met hogere scores maken in zo'n geval meer kans op honorering.

Aanvragen met de hoogste score op deze criteria worden gehonoreerd, waarvan relevantie het zwaarst weegt. De commissie stelt 1 relevantiescore (op basis van een 4-puntsschaal: Zeer relevant, relevant, laag relevant, niet relevant) en 1 kwaliteitsscore (op basis van een 4-puntsschaal: Goed, Voldoende, Matig, Onvoldoende) vast. De onderlinge weging van relevantie en kwaliteit gebeurt aan de hand van de volgende prioriteringsmatrix:

Relevantie	Zeer relevant	Relevant	Laag relevant	Niet relevant
Kwaliteit				
Goed	1	3	-	-
Voldoende	2	4	-	-
Matig	5	6	-	-
Onvoldoende	-	-	-	-

De aanvraag moet minimaal als Relevant en Voldoende worden beoordeeld om in aanmerking te komen voor financiering.

5.2 Tijdsplan

Deadline indienen uitgewerkte subsidieaanvraag	17 maart 2026, 14:00 uur
Ontvankelijkheid*	17 tot en met 23 maart 2026
Ontvangst commentaar referenten**	23 april 2026
Deadline indienen wederhoor	7 mei 2026, 14:00 uur
Besluit	17 juli 2026
Uiterlijke startdatum	1 september 2026

* Zorg ervoor dat u tussen 17 en 23 maart goed bereikbaar bent via mail. In deze periode controleert ZonMw namelijk of uw aanvraag voldoet aan de voorwaarden uit de subsidieoproep. Gaat het om herstelbare voorwaarden, zoals een vergeten document, dan ontvangt u een e-mail en krijgt u 48 uur de tijd om de aanvraag volledig te maken.

** Tussen 23 april en 7 mei 2026 moet u beschikbaar zijn voor het schrijven van het wederhoor.

6. Indienen

6.1 Indiening via Mijn ZonMw

Subsidieaanvragen kunnen uitsluitend door de hoofdaanvrager ingediend worden via het online indiensysteem van ZonMw ([Mijn ZonMw](#)). Sluitingsdatum voor het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag is 17 maart 2026, om 14.00 uur.

Het gehele tijdsplan voor deze subsidieronde kunt u [hier](#) zien.

6.2 INVOLV

Bij het schrijven van uw subsidieaanvraag kunt u INVOLV inschakelen om met de aanvraag mee te lezen. Dit wordt zeer aangeraden. INVOLV is op de hoogte van de criteria van deze subsidieoproep en kan u ook advies geven bij het schrijven van de aanvraag. De inzet vanuit INVOLV wordt betaald vanuit het ministerie van VWS. Daarom brengt het betrekken van INVOLV voor u geen kosten met zich mee. INVOLV is niet betrokken bij de beoordeling van de aanvragen.

6.3 Tips

- Wij raden u aan om, voordat u uw aanvraag digitaal indient, een Word-versie van uw aanvraag te printen (via Mijn ZonMw) en na te lopen op onregelmatigheden. Vooral als u uw aanvraag eerst in Word heeft opgesteld en vervolgens naar Mijn ZonMw heeft gekopieerd, kan het voorkomen dat sommige tekens (zoals aanhalingstekens) niet goed worden omgezet. U kunt dit in Mijn ZonMw zelf corrigeren.
- Zorg ervoor dat de documenten die u uploadt niet beveiligd zijn. Begrotingen of andere bestanden die ondertekend zijn (bijvoorbeeld met ValidSign) hebben vaak automatisch een beveiliging. Zorg dat u deze eraf haalt vóór u het bestand uploadt, anders kan het systeem het bestand niet goed verwerken. U kunt controleren of uw PDF een beveiliging heeft door het te openen in Adobe Acrobat, op de rechtermuisknop te klikken, naar documenteigenschappen te gaan en dan naar het tabblad beveiliging te gaan. Daar kunt u zien of en hoe uw bestand beveiligd is. U kunt ook de PDF in een browser openen, indien uw bestand beveiligd is komt dit in een balkje bovenin te staan.

- Moet u meerdere PDF-documenten samenvoegen tot 1 document? Bij Adobe is een [handige tool](#) beschikbaar voor het samenvoegen van bestanden in PDF-formaat.

6.4 Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag

De '[Verklaring akkoord indienen uitgewerkte subsidieaanvraag](#)' moet ondertekend worden door de bestuurlijk verantwoordelijke en de hoofdaanvrager. De ondertekende verklaring dient te worden toegevoegd aan de aanvraag in Mijn ZonMw

6.5 Inhoudelijke vragen

Neem voor inhoudelijke vragen over de subsidieoproep contact op met het programmateam via voorelkaar@zonmw.nl.

6.6 Technische vragen

Neem voor technische vragen over het gebruik van het online indiensysteem van ZonMw contact op met de servicedesk: maandag t/m vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur, 070 349 51 76, servicedesk@zonmw.nl. Vermeld in uw e-mail uw telefoonnummer, zodat wij indien nodig contact met u kunnen opnemen.

6.7 Downloads en links

Op de ZonMw website leest u meer over:

- [Algemene subsidiebepalingen ZonMw](#)
- [Voorwaarden en financiën](#)
- [Subsidies en Samenwerking/bijdragen van derden](#)
- [Impact versterken](#)
- [Handleiding Mijn ZonMw](#)
- [Samenwerkingsovereenkomst](#)
- [Implementatieplan UA](#)
- [Voor elkaar! 2024-2028 programmapagina | ZonMw](#)
- [INVOLV: kennis- en adviesorganisatie bij Patiëntenparticipatie](#)
- [Overzicht-producten-Voor-elkaar!](#)

7. Bijlagen

- Bijlage A: Leeswijzer
- Bijlage B: Waar kunt u geen subsidie voor aanvragen?
- Bijlage C: Staatssteun – de-minimisverordening

Bijlage A: Leeswijzer

Veelgebruikte termen

Onderstaand lichten we een aantal termen toe die we veel gebruiken, maar waarbij het woord alleen de lading niet dekt.

Interventie

Onder interventies verstaan wij bestaande producten. Dit kan onder andere een *training, e-learning, handboek, richtlijn, toolkit, app, aanpak of werkwijze* zijn. Het is een product wat ontwikkeld is en direct verder gebracht kan worden in de praktijk. Met deze subsidieoproep financieren we projecten waarin bestaande interventies voor mensen met een beperking verder in de praktijk gebracht worden. In deze oproep worden voorbeelden aangereikt waar bestaande producten vindbaar zijn en waar deze aan moet voldoen. [Overzicht-producten-Voor-Elkaar.pdf](#)

Mensen met een beperking

Hieronder verstaan wij iedereen met een lichamelijke, zintuiglijke of verstandelijke beperking, een chronische aandoening, een psychische kwetsbaarheid of een combinatie hiervan. Voor de leesbaarheid gebruiken we in deze tekst voor al deze groepen de term 'mensen met een beperking'. Een beperking kan aangeboren zijn, maar ook later in het leven ontstaan. Sommige mensen hebben altijd in dezelfde mate last van een beperking, bij anderen gaat het de ene periode beter dan de andere. Dat kan bijvoorbeeld het geval zijn bij mensen met een chronische ziekte.

Patiëntenorganisaties

Dit zijn organisaties voor én door mensen met een beperking die bestaan uit ervaringsdeskundigen, cliënten en/of hun naasten die zich inzetten voor de belangen van patiënten en hun naasten. Zij voeren activiteiten uit op het gebied van informatievoorziening, lotgenotencontact of belangenbehartiging. Deze activiteiten worden gezien als hun kerntaken. Sommige organisaties richten zich specifiek op 1 aandoening, terwijl anderen actief zijn op thema's die een aandoening overstijgen. Patiëntenorganisaties worden ook wel 'belangenbehartigende organisaties', 'pg-organisaties' of 'patiënten- en cliëntenorganisaties' genoemd. In het programma Voor elkaar! 2024-2028 is een patiëntenorganisatie dus geen zorgorganisatie. Is uw organisatie geen 'standaard' patiëntenorganisatie, zorg dan dat u in uw aanvraag duidelijk omschrijft dat uw organisatie werkt vanuit ervaringsdeskundigheid.

Patiëntenbeweging van de toekomst

In deze programmatekst wordt veel gesproken over de 'patiëntenbeweging van de toekomst'. Wat die beweging precies is, doet en nodig heeft gaan we tijdens Voor elkaar! 2024 – 2028 onderzoeken. Voor nu zien we de patiëntenbeweging van de toekomst als een groep organisaties die goed in kan spelen op maatschappelijke uitdagingen en niet alleen zijn leden, maar ook een bredere doelgroep aanspreekt. De beweging werkt op basis van een concrete behoefte van de achterban en werkt samen met anderen aan praktische veranderingen in bijvoorbeeld zorg, onderwijs, onderzoek of beleid.

Patiëntenorganisaties die klaar zijn voor de toekomst zijn te herkennen aan hun creativiteit. Ze vernieuwen, maken gebruik van netwerken, weten duurzame samenwerkingen te smeden en spelen een belangrijke rol bij het verankeren van kennis in de praktijk.

Ervaringsdeskundige, ervaringskennis en (collectieve) ervaringsdeskundigheid

Een ervaringsdeskundige is iemand die zelf ervaring heeft met een bepaalde aandoening of naaste is van iemand met een beperking, chronische ziekte of psychische aandoening. De kennis die iemand over het leven met een aandoening heeft noemen we ervaringskennis. Een ervaringsdeskundige die meedenkt over beleid kan zijn eigen ervaringen inbrengen, maar deze ook verrijken met de ervaringen van anderen of andere vaardigheden. Die gebundelde ervaringen noemen we (collectieve) ervaringsdeskundigheid.

Impact

Impact is de verandering die een organisatie teweegbrengt bij of voor de achterban. Het gaat dan met name over de toegevoegde waarde die specifiek door een organisatie, project of activiteit bereikt is. Samenwerken, cofinanciering, aansluiten op de behoefte van je achterban en het opleveren van concrete producten dragen bij aan impact.

Bereik

Onder bereik verstaan we de hoeveelheid mensen die een organisatie bereikt met zijn activiteiten. Bij Voor elkaar! 2024-2028 vinden we het belangrijk dat patiëntenorganisaties niet alleen de eigen leden aanspreekt, maar juist ook de mensen die geen lid zijn. Ook vinden we aandacht voor diversiteit en inclusie belangrijk. Organisaties moeten met hun activiteiten bijvoorbeeld ook mensen bereiken die minder digitaal vaardig zijn, niet goed kunnen lezen of schrijven of een andere culturele achtergrond hebben.

Bijlage B: Waar kunt u geen subsidie voor aanvragen?

U kunt geen subsidieaanvragen als u in de subsidieronde Implementeren met impact 2025 reeds een project gehonoreerd heeft gekregen uit de subsidieronde Implementeren met impact 2024. Ook als u voor hetzelfde project al subsidie ontvangt uit stroom 2 van VWS kunt u geen aanvraag indienen.

Op de volgende *onderwerpen* kan bij Voor elkaar! 2024-2028 geen aanvraag worden ingediend.

- Het doen van wetenschappelijk onderzoek of het participeren in wetenschappelijk onderzoek.
- Activiteiten die gericht zijn op studie, scholing en opleiding van de aanvrager zelf.
- Activiteiten die samenhangen met richtlijnontwikkeling, kwaliteitstoetsing of het zelf ontwikkelen van medisch inhoudelijke kwaliteitsindicatoren door de aanvrager.
- Activiteiten die zich richten op een algemene doelgroep zoals de gehele doelgroep 'ouderen', 'jongeren' of 'zwangere'.

Waarvoor kan, in deze subsidieoproep, geen budget worden aangevraagd?

- Er kan geen subsidie worden aangevraagd voor voorzieningen zoals gebouwen, vervoer of faciliteiten, zoals computers, vakanties of oprichtingskosten.
- Het is niet toegestaan om het volledige subsidiebedrag in te zetten voor ontwikkeling van apps, websites, folders, boeken en/of ander informatiemateriaal.
- Subsidie kan niet aangevraagd worden voor doorontwikkeling van een eigen interventie. Dit betekent dat het programma geen projecten financiert waarvan de interventie nog niet klaar is voor gebruik in de praktijk. Het is wel mogelijk om een aanvraag te doen voor een bestaande en afgeronde interventie waar een aanpassing voor nodig is om het voor uw doelgroep in te zetten. Bijvoorbeeld als tekstuele aanpassingen nodig zijn om de interventie te laten aansluiten bij uw doelgroep. Beschrijf in uw aanvraag duidelijk welke aanpassing(en) in de interventie nodig zijn om de implementatie uit te voeren.

Wie kunnen bij Voor elkaar! 2024-2028 niet als *hoofdaanvrager, projectleider of bestuurlijk verantwoordelijke* indienen?

- Zorgaanbieders, zorginstellingen en zorgprofessionals.
- Onderzoekers, kennisinstituten, hogescholen en universiteiten.
- MIND, Ieder(in), Patiëntenfederatie Nederland.
- Consultancy, onderzoeks-, begeleiding- en adviesbureaus.
- Advies en ondersteuning die vanuit de Wet maatschappelijk ondersteuning (Wmo) en/of de Wet langdurige zorg (Wlz) vergoed wordt (gemeente, zorgloket, langdurige zorg).
- Publiekrechtelijke rechtspersonen: het Rijk, de provincies, gemeenten en waterschappen. En andere organisaties die overheidstaken uitvoeren, zoals Staatsbosbeheer, de Sociale Verzekeringsbank, RDW en organisaties voor uitvoering van de Wmo.
- Sociale ondernemingen en ondernemingen met een winstoogmerk.

Bijlage C: Staatssteun – de-minimisverordening

Om in aanmerking te komen voor subsidie onder de de-minimisverordening moet, behalve aan de inhoudelijke criteria van de subsidieoproep, ook worden voldaan aan enkele specifieke vereisten die volgen uit de de-minimisverordening. Deze vindt u hieronder.

Op grond van de de-minimisverordening kan een onderneming van verschillende overheidsinstellingen maximaal € 200.000,- aan subsidie ontvangen over een periode van 3 jaar zonder dat dit ongeoorloofde staatssteun oplevert. Bij het indienen van de uitgewerkte subsidieaanvraag dient u een [Verklaring de-minimissteun](#) in waarin u alle de-minimissteun opgeeft die u over de twee voorgaande belastingjaren en in het lopende belastingjaar heeft ontvangen. Als in het (recente) verleden subsidie is verstrekt als de-minimissteun, zou dat in de betreffende subsidiebeschikking of andere document uitdrukkelijk moeten zijn aangegeven.

Als er sprake is van samenwerking, waarbij meerdere ondernemingen begunstigde van staatssteun kunnen zijn, dan moeten alle ondernemingen voldoen aan de voorwaarden van de de-minimisverordening. Dit betekent dat alle ondernemingen die binnen het projectsubsidie ontvangen een eigen de-minimisverklaring moeten aanleveren.

Het is belangrijk om zorgvuldig na te gaan of de de-minimisdrempel niet wordt overschreden. Handelen in strijd met de Europese staatssteunregels kan leiden tot terugvordering van de verleende steun, vermeerderd met wettelijke rente.

Het de-minimisplafond geldt voor 1 onderneming. Artikel 2 lid 2 van de [de-minimisverordening \(nr. 1407/2013\)](#) geeft aan wanneer sprake is van één onderneming. Het kan namelijk voorkomen dat twee (of meer) ondernemingen een bepaalde band met elkaar onderhouden en onder deze verordening als één onderneming worden gezien. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het hebben van de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders van een andere onderneming, het recht om onder meer bestuursleden van een andere onderneming te benoemen/ontslaan en het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen.

Uw aanvraag voor subsidie wordt afgewezen als:

- a. 1 van de situaties bedoeld in artikel 1 van de de-minimisverordening zich voordoet waarbij toepassing van de de-minimisverordening is uitgesloten;
of
- b. door toekenning van de gevraagde subsidie het de-minimisplafond zou worden overschreden;
of
- c. uw aanvraag anderszins niet voldoet aan de voorwaarden van de de-minimisverordening.